

כפינו בישב הארץ אזי יטאו לשם חבלים כל השרידים אשר ה' קורא בכל המדינות ובקורר זמן יתישב הארץ בהצלחה רבה, וכל יושבי חבל על מקומם ישבו בשלום, וזאת יהיה הוללת העולם ופליטה גדולה:

ולא כחותם המתחבטים והמתיראים המרחיקים דרכינו זה והדוחים דברינו אלה בשתי ידיים בלי הצלחה ודעת רק בפעפועי דברים בסיפורי מעשיות בפעטות וגו' וזו מדינתם וזו תקות ישראל שלא תפעל מחלומה רק לשבב בחיבוק ידיים ולהמתין על משיח לדקומו שיבוא בכל ערי ישראל הקטנים במקומות פזורים ולקרא אותנו או לתקוע בשופר גדול כמשמען, וזאת דעת רוב הלומדים וגבירי עמנו. המופלגים והבשרים הפוערים בזה את דאגתם על זה, באומרים שגם הם דואגים על זה ומצפים אכן מה לעשות כי אסור לעשות מחלומה לזה, כי מי כמוני אשר ראה ראיתי בעיני הדעת האלה בין גדולי עולם השגו חיל הדוחים את הדאגה הזו בדברי רוח והבל, ולדוגמה אצגה פה המעשה אשר קרני בעיר גדולה לאלפים עיר ואם בישראל ק"ק קאוונע עיר תלמה תורה וסופרים יראים ושלמים משכילים ומלומדים בעושר מופלג ונכבדתי אלל נגיד אחד מופלג גדול ומושכל במדעים ירא ה' מרבים וספר דרשת ליון מהגאון ר' זבי קאלישער כ"י לא"ט בידי המדבר שם בדברים אלה בראיות חזקות ובדעת ובהשכלה ודעה דבריו הקדושים בשתי ידיים בדרך עקש ופיתול, בפילפול ובמועצות נמרצות, ויהי שם ענין אביר הרועים תלמד אחד חריף ושנון ומחוכם הולך לרוח היום לדעת לילך עם כל רוח איש ובחירותו למד בשיבה בוללזין, ואמר בתורת עדות כי כך שמע מהגאון ר' חיים זל"ל מוולאזין ז"ע שכן יהיה באת המשיח, היינו כמו שהוא יושב בחדרו יחידי ולומד תכנס הרבנית פתאום ותאמר אי חיים אתה יושב פה ולומד? הלא משיח בא! אזי יתבהל וירוק ג' פעמים ויאמר לה מי הגיד לך? ותאמר לו לא המורה וראה כי לא נשארו אף הטף בערם בעיר, כי מלם יטאו לקראת משיח, וקבל הנגיד עדותו, כי בזה פטר את דלגתו ע"י, ואף שאין בידי לכתו ולבזו את העד שקר, אכן ידעתי בטוב דברי אלפים חיים מהגאון ר' חיים זל"ל כי למדתי אלל הגאון הצדיק המחוכם בכל החכמות ר' יוסף זוכיל קלנשער זל"ל אשר שבנו חיים בירושלים בקדושה וטהרה והוא היה תלמיד מובהק של הגאון קדוש ה' ר' חיים מוולאזין זל"ל אשר כל דבריו וסיפוריו תמיד מרבו המובהק הגר"ל מוילנא ז"ע ויהי רגיל לומר משמו בדברים האלה היינו אם נשוב רק הר הבית להקריב עליו קרבן תמיד פעם אחת הרי זה לאחר המעשה, והיה מדבר זאת בלשון אשכנז לשונו בזה הלשון, "ואז מיר וועלן זיך אריוף חאפין מיט דען קרבן תמיד אויף דען הר הבית איז שאן נאך אללעס" וזאת דעתו הנשגבה אשר קרני ודוד קבירא כי מלך אשר שמע מרבו ורבו מרבו הקדוש הגר"ל מוילנא ז"ע (עייין במאסף הובא דברים רבים ממנו כזה):

ומה מאוד נאלו האנשים האלה לכנס עין השמש בפני כל העולם בנקב בגדי הסכנות שלהם המלבישים את המשיח במחללות מחר שיחזור על עיירות קטנות וכפרים בתרועת קול שופר גדול לקרא אתם ולהקיץ משינת האולת שלהם, וזאת דעת הכפרי אשר נסכו הסר פריץ שלו בשחוק בימי הקדם בתרועת קול שופר גדול קודם אור הבוקר על הכר אחורי בית מלוגו להקיץ משינתו פתאום לרמותו שהמשיח בא (באשר סיפר לו הוהודי כל הימים) והיהודי הלא מוכה פותח בלא לב קס בזריות ממתנו וירץ לתוך הכפר וילפת את הסר בצלצת ראשו לך מחר קח את הקוסים לאסור מרכבתו בעלמו להוליכו לקראת המשיח, לא גדולה פיטפופי דבריהם יותר מהבאות שלימות, כי די לקתם את פי הדוברים הכל באיזה מקראות אחדים פשוטים מדברי ירמי כ"ג המאירי עיני האמת באומרו בשם ה' שם שסוק ג', "ואני אקבץ את שארית צאני מכל הארצות אשר הרדתי אותם שם, והשיבתי אתהן על גויהן ופרו ורבו, והקימותי עדיהם רועים ורועים ולא ייראו עוד ולא יחתו ולא יפקדו נאום ה', הנה ימים באים נאום ה' והקימותי לדוד צמח צדיק ומלך מלך והשכיל ועשה משפט וצדקה בארץ, בימיו תושע